

[Palle Simonsen]

slå, at den offentlige sektor aldrig nogen sinde kan blive motor for den private sektor. Det, der er afgørende, er, at de ting, der gennemføres, i videst mulig udstrækning kan bidrage til at forbedre service og arbejdsmuligheder for den private sektor, men de kan aldrig i sig selv blive en drivkraft for den private sektor.

Svend Erik Hovmand (V):

Regeringens planer for de offentlige investeringer er tydeligvis mere præget af partipolitiske hensyn end af hensynet til behovet for en positiv udvikling for beskæftigelsen og betalingsbalancen. Oven i et i forvejen meget højt offentligt investeringsniveau foreslår regeringen, at der anvendes yderligere mindst 10 mia kr. til flere offentlige investeringer i perioden frem til 1985. Af disse 10 mia kr. skal ikke mindre end 6 mia kr. anvendes til statsstøttet boligbyggeri og næsten 2 mia kr. til yderligere investeringer i naturgas og statslig efterforskning i Nordsøen. Til gengæld er der næsten ingen penge afsat til erhvervsfremmende foranstaltninger.

Ved en bedømmelse af dette investeringsprogram er det naturligvis vigtigt at se på beskæftigelses- og betalingsbalancevirkningen, medens investeringerne står på, og ikke mindst når investeringerne er afsluttet.

Når jeg før sagde, at beskæftigelses- og betalingsbalancehensynet er kommet i anden række i forhold til det politiske, skyldes det naturligvis først og fremmest den omstændighed, at boliginvesteringer, som udgør den tunge del af investeringsprogrammet, er karakteristiske ved, at der skabes beskæftigelse, mens de foregår, samtidig med at betalingsbalancen belastes, men når boliginvesteringerne er gennemført og boligerne står færdige, er der hverken nogen beskæftigelses- eller betalingsbalancevirkning af de store investeringer, man har foretaget. Dette i modsætning til investeringer i de med udlandet konkurrerende erhverv, hvor man på én og samme tid ville kunne styrke både beskæftigelsen og betalingsbalancen, ikke bare på kort sigt, men gennem varige arbejdspladser og varige forbedringer af betalingsbalancen.

Nu skal det siges, at regeringen ikke lægger skjul på, at udgangspunktet er politisk og har været regeringens handlingsprogram, som man gik til valg på i december i fjor. Til

gengæld skjuler man lige så godt nu som dengang, hvor man forestiller sig at hente de 10 mia kr. For at det hele nu ikke skal få et alt for urealistisk skær under denne debat, vil jeg derfor gerne spørge finansministeren direkte, om det er nye skatte- eller afgiftsstigninger, man har i tankerne, eller det er yderligere låntagning, man forestiller sig. Jeg synes, at det på baggrund af de udtalelser, hr. Lasse Budtz fremkom med i dagspressen for et par dage siden, kunne være rart her i dag at få afklaret, om der er nye indgreb på vej, hvornår de vil komme, og hvad hovedingredienserne i givet fald måtte være.

Lad mig herefter vende mig til investeringsprogrammet og sige, at jeg finder det positivt, at regeringen gør sig den ulejlighed at opstille et sådant investeringsprogram, selv om vi ikke er enige i dets indhold i detaljen. Jeg vil også gerne sige, at dette investeringsprogram er præget af noget større realisme, end tilfældet var, da vi diskuterede det i 1978. Dengang forventede regeringen et hurtigt internationalt opsving, der skulle kunne sikre en samtidig reduktion af ledighed og betalingsbalanceunderskud. Man forventede, at underskuddet, som var på 10 mia kr. i 1977, ville komme ned på omkring 3 mia kr. i 1981. Faktisk ved vi alt for tydeligt i dag, at udviklingen på næsten alle væsentlige områder er gået i den diametralt modsatte retning, ikke mindst når det drejer sig om beskæftigelse og betalingsbalance. Venstres ordfører, hr. Ellemann-Jensen, advarede stærkt mod den optimisme, der blev lagt for dagen under debatten i 1978. I dag ved vi alle, at man burde have lyttet mere til disse advarsler.

Lad mig sige, at vi fra venstres side ikke er afvisende over for en diskussion om nye offentlige investeringer. Tværtimod er det særdeles væsentligt at diskutere offentlige investeringer i et dynamisk samfund, ikke mindst i en krisetid. Men udgangspunktet må for det første være, at de nye investeringer i videst muligt omfang tilvejebringes på bekostning af andre og mindre rentable offentlige udgifter, altså at man ikke øger de offentlige budgetter. For det andet bør ledetråden være investeringer, der styrker betalingsbalancen og beskæftigelsen både på kort sigt og på lang sigt.

Her må vi sige, at hvis vi tilvejebringer et beløb af den størrelsesorden, vi taler om, og som vi i øvrigt har anvist muligheder for ved